

III. stretnutie

Téma: Dialóg v Cirkvi a spoločnosti

Úryvok zo Sv. Písma:

(Gn 1, 26-28)

Boh povedal: "Urobme človeka na náš obraz a podľa našej podoby! Nech vládne nad rybami mora i nad vtáctvom neba, i nad dobytkom a divou zverou a nad všetkými plazmi, čo sa plazia po zemi!" A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril. Boh ich požehnal a povedal im: "Plod'te a množte sa a naplňte zem! Podmaňte si ju a panujte nad rybami mora, nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, čo sa hýbe na zemi!"

Zamyslenie

Tento krátky úryvok z biblickej prahistórie o stvorení sveta zdanlivo nezapadá do kontextu dnešnej témy, ktorou je dialóg. Ak sa však zahľadíme lepšie, môžeme byť prekvapení jeho hlbokou spojitosťou. Boh, ako sa uvádza v knihe Genezis, tvorí všetko svojim slovom. „Boh povedal...“ a rozhodol sa dať svojmu stvoreniu osobitný charakter, ktorý by prevyšoval všetko materiálne. Tvorí človeka, požehnáva ho a *prehovára* k nemu. Tu sa nachádza dôležitý aspekt postoja Boha voči človeku. Človek je obdarený plnohodnotnou a zmysluplnou existenciou aj vďaka tomu, že ho Boh uspôsobil pre dialóg. Stvoriteľ prehovoril k svojmu stvoreniu.

Slovo má pre človeka veľmi veľký význam. Božím slovom bol človek stvorený a ľudský sluch je na slovo citlivý. Už o človeku v raji môžeme teda jednoznačne povedať, že bol *disponovaným pre dialóg* s Bohom, čím bol zároveň uspôsobený pre Pravdu, Dobro a Krásu, pretože bol stvorený na Boží obraz a podobu. Slovo je teda prirodzenou súčasťou človeka. Nie však slovo lži. Tí, ktorí dôverne poznajú príbeh stvorenia, vedia, že prostredníctvom dialógu vstupuje do života človeka aj zlo. Diabol využíva azda ten najprirodzenejší spôsob – komunikáciu – a infikuje ľudské myslenie.

Prvým slovom, ktorým sa had obracia na Evu je: *naozaj Boh povedal*, teda *je pravda, že Boh povedal...?* Vkladá do človeka podozrenie. Pozor človeče, je treba byť v strehu! Keď sa niekto pýta, či je niečo pravda, zároveň to tým spochybňuje. Podozrenie je prvým krokom, ktoré pokušenie uplatňuje. Podozrievať znamená spochybniť pravdu, ktorú sa mi snaží predostrieť druhý. Zlo v začiatku dialógu nepoužíva zjavnú a do očí bijúcu nepravdu. Používa polopravdu, resp. poloklamstvo, ktoré sa javí ako pravda, avšak stojí priamo proti nej.

Pri tomto biblickom rozprávaní sa tiež vynára otázka, kde sa v tejto chvíli nachádza Adam? Nehovorí sa predsa o Adamovom hriechu? Muž v tomto príbehu mlčí. Mlčal nielen pri rozhovore svojej ženy s hadom, ale tiež vo vzťahu s Evou. Vôbec nepripomenul Božie slová ktoré dostal. Nepozval Evu k pohľadu zo širšej perspektívy a nepripojil sa k nej, aby spoločne odporovali slovám klamstva. Pasívne počúval čo hovorí, namiesto toho, aby s ňou

vo vzájomnej úcte prehovoril. Adam zlyhal a možno povedať, že jeho hriech nezačal tým, že zjedol zakázané ovocie, ale tým, že mlčal vtedy, keď bolo treba hovoriť. Ako z tejto krátkej úvahy vidieť, dialóg je odvekou základnou časticou vzťahu a pokiaľ tento prvok vo vzťahu nie je zameraný na pravdu a dobro, nastáva problém.

Komunikácia má byť dialógom a naše slová sa majú uberať smerom k druhému. No ten, ktorý slovo prijíma, sa má nad ním zamyslieť, vnútorne sa ho snažiť pochopiť a až potom naň odpovedať. V dialógu je dôležité uvedomiť si, že ten, s ktorým komunikujem, nie je oponentom môjho názoru ale mojím partnerom vo vzájomnom hľadaní pravdy. Keď hovoria všetci, nikto nepočúva. Dialóg predpokladá na jednej strane slovo a na druhej stíšenie sa. Stíšiť sa v dialógu však neznamená iba nehovoriť, ako to vidieť u Adama. Stíšenie zahŕňa aktívne počúvanie druhého, mlčanie ducha, v ktorom upokojím vlastné myšlienky. Naučiť sa zastaviť tok vlastných myšlienok, doslova zabrzdiť myšlienky, aby som sa stal otvoreným pre druhého a aby som začal brať vážne záležitosť, s ktorou za mnou prichádza. Keď náš dialogický partner skutočne počúva, rozhovor okamžite získava na väčšej hĺbke. Cieľom dialógu nie je seba prezentácia, či hlásanie vlastných názorov. Cieľom dialógu je pravda. No táto pravda nie je teóriou či myšlienkovou ideou, ale osobou. Pravda to je Ježiš Kristus. (Jn 14, 6)

Pomocné otázky pre diskusiu

Viem aktívne počúvať?

Nakoľko dokážem jasne a vecne sformulovať to, čo chcem povedať v dialógu s druhými?

Sú moje slová a moje postoje v Cirkvi zrozumiteľné pre druhých?

Dokážem hovoriť v správnom čase na správnom mieste, alebo nevhodne mlčím a hovorím až za oponou, keď mi už nič nehrozí?

Nakoľko sa ja sám angažujem v obnovení dialógu našej komunity?

Aké sú miesta a prostriedky dialógu v našej miestnej cirkvi?

Ako podporujeme spoluprácu so susednými farnosťami, rehoľnými spoločenstvami v danej oblasti, laickými združeniami a hnutiami atď.?

Ako sa vyrovnávame s rozdielnymi pohľadmi, konfliktmi a ťažkosťami?

Akým konkrétnym problémom v Cirkvi a spoločnosti by sme mali venovať väčšiu pozornosť?

Aké skúsenosti s dialógom a spoluprácou máme s veriacimi iných náboženstiev a s tými, ktorí nemajú náboženskú príslušnosť?

Ako Cirkev vedie dialóg s inými oblasťami spoločnosti a ako sa od nich učí: zo sféry politiky, ekonomiky, kultúry, občianskej spoločnosti a od ľudí žijúcich v chudobe?